સદાકો અને
હજાર પેપર ક્રેન

એલેનોર કોઅર

ચિત્રો : રોનાલ્ડ હિમલર

ચિઝુકોની ભેટ

તે બપોરે ચિઝુકો સદાકોની પહેલી મુલાકાતી હતી. તેણીએ રહસ્યમય રીતે સ્મિત કર્યું અને તેની પીઠ પાછળ કંઈક પકડીને કહ્યું, "તમારી આંખો બંધ કરો," તેણીએ કહ્યું. જ્યારે સદાકોએ તેની આંખો ચુસ્તપણે બંધ કરી, ત્યારે ચિઝુકોએ પલંગ પર કાગળના ટુકડા અને કાતર મૂક્યા. "હવે તમે જોઈ શકો છો," તેણીએ કહ્યું.

"શું છે?" સદાકોએ કાગળ તરફ જોતા પૂછ્યું.

ચિઝુકો પોતાની જાતથી ખુશ હતી "મેં તારા સાજા થવાનો રસ્તો શોધી કાઢ્યો છે," તેણીએ ગર્વથી કહ્યું. "જુઓ!" તેણીએ સોનાના કાગળનો ટુકડો એક મોટા ચોરસમાં કાપી નાખ્યો. થોડા જ સમયમાં તેણીએ તેને વારંવાર વાળીને એક સુંદર ક્રેનમાં ફેરવી નાખ્યું.

સદાકો મૂંઝાઈ ગયો. "પણ તે કાગળનું પક્ષી મને કેવી રીતે સાજો કરી શકે?"

"તમને ક્રેન વિશેની જૂની વાર્તા યાદ નથી?" ચિઝુકોએ પૂછ્યું. "તે હજાર વર્ષ સુધી જીવવાનું માનવામાં આવે છે. જો કોઈ બીમાર વ્યક્તિ એક હજાર કાગળના ક્રેન ગડી વાળીને બનાવે છે, તો દેવતાઓ તેની ઇચ્છા પૂર્ણ કરશે અને તેને ફરીથી સ્વસ્થ બનાવશે." તેણીએ સદાકોને ક્રેન સોંપી. "આ રહી તમારી પહેલી."

અનુક્રમણિકા

પ્રસ્તાવના 7

૧ સારા નસીબના સંકેતો ૫

૨ શાંતિ દિવસ ૧૫

3 સદાકોનું રહસ્ય ૨૧

૪ એક રહસ્ય હવે નહીં ૨૮

૫ ધ ગોલ્ડન ક્રેન 3 3

૬ કેન્જી ૪૦

૭ સો શુભેચ્છાઓ ૪૮

૮ છેલ્લા દિવસો ૫૨

9 પવન સાથે દોડ 60

ઉપસંહાર 65

પ્રસ્તાવના

"સદાકો અને હજાર કાગળની ક્રેન્સ" ૧૯૪૩ થી ૧૯૫૫ દરમિયાન જાપાનમાં રહેતી એક વાસ્તવિક નાની છોકરીના જીવન પર આધારિત છે.

બીજા વિશ્વયુદ્ધનો અંત લાવવા માટે જ્યારે યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ એરફોર્સે હિરોશિમા પર અણુ બોમ્બ ફેંક્યો ત્યારે તે ત્યાં હતી. દસ વર્ષ પછી બોમ્બના કિરણોત્સર્ગના પરિણામે તેનું મૃત્યુ થયું.

તેની હિંમતે સદાકોને જાપાનના બાળકો માટે નાયિકા બનાવી. આ સદાકોની વાર્તા છે.

૧.

સારા નસીબના સંકેતો

સદાકોનો જન્મ દોડવીર બનવા માટે થયો હતો. તેની માતા હંમેશા કહેતી કે સદાકો ચાલતા પહેલા દોડવાનું શીખી ગઈ હતી.

ઓગસ્ટ ૧૯૫૪ ની એક સવારે, સદાકો કપડાં પહેરીને બહાર શેરીમાં દોડી ગઈ. સવારના તડકાએ તેના વાળમાં રહેલી કથ્થઈ (બ્રાઉન) ઝાંયને સ્પર્શ કર્યો. વાદળી આકાશમાં એક પણ વાદળનો ન હતું. તે એક સારો સંકેત હતો, સદાકો હંમેશા સારા નસીબના સંકેતોની શોધમાં રહેતી હતી.

ઘરે પાછા ફરતાં તેની બહેન અને બે ભાઈઓ હજુ પણ તેમના પલંગની રજાઇ પર સૂતા હતા. તેણે તેના મોટા ભાઈ, માસાહિરોને કોણી મારી.

"ઊઠો, આળસુઓ!" તેણીએ કહ્યું. "શાંતિ દિવસ છે!"

માસાહિરોએ ઉંહકારો કર્યો અને બગાસું ખાધું. તે શક્ય તેટલા લાંબા સમય સુધી સૂવા માંગતો હતો, પરંતુ મોટાભાગના ચૌદ વર્ષના છોકરાઓની જેમ, તેને પણ ખાવાનું ખૂબ ગમતું. જ્યારે તેણે બીન સૂપની સુગંધ સુંઘી, ત્યારે માસાહિરો ઉઠી ગયો. ટૂંક સમયમાં મિત્સુ અને એઇજી પણ જાગી ગયા.

સદાકોએ એઇજીને કપડાં પહેરાવવામાં મદદ કરી. તે છ વર્ષનો હતો, પણ ક્યારેક તેના મોજાં કે શર્ટ ખોવાઈ જતા. પછી, સદાકોએ પલંગની રજાઇઓની ઘડી કરી. તેની બહેન મિત્સુએ, જે નવ વર્ષની હતી, તેને કબાટમાં મૂકવામાં મદદ કરી.

રસોડામાં વાવાઝોડાની જેમ ઉતાવળમાં આવતી સદાકોએ બૂમ પાડી, "ઓહ, માઁ! મને કાર્નિવલમાં જવાની ઉતાવળ છે. શું આપણે બ્રેક-ફાસ્ટ માટે ઉતાવળ કરી શકીએ?"

તેની માતા ભાત અને સૂપ સાથે પીરસવા માટે અથાણાંવાળા મૂળા કાપીને કામમાં લાગી રહી હતી. તેણે સદાકો તરફ કડક નજરે જોયું. "તું અગિયાર વર્ષની છે અને તેને વધુ સારી રીતે જાણવું જોઈએ," તેણે ઠપકો આપ્યો, "તારે તેને કાર્નિવલ ન કહેવું જોઈએ. દર વર્ષે છઠ્ઠી ઓગસ્ટે, આપણે આપણા શહેર પર અણુ બોમ્બ ફેંકવામાં આવેલા હુમલામાં મૃત્યુ પામેલા લોકોને યાદ કરીએ છીએ. આ એક સ્મારક દિવસ છે,"

શ્રી સાસાકી પાછળના વરંડામાંથી અંદર આવ્યા. "બરાબર," તેમણે કહ્યું. "સદાકો ચાન , તમારે આદર બતાવવો જોઈએ. તમારી પોતાની દાદીની હત્યા તે ભયાનક દિવસે થઈ હતી."

"પણ હું ઓબા ચાનનો આદર કરું છું ," સદાકોએ કહ્યું. "હું દરરોજ સવારે તેના આત્મા માટે પ્રાર્થના કરું છું. બસ એટલું જ કે આજે હું ખૂબ ખુશ છું."

"હકીકતમાં, હવે આપણી પ્રાર્થનાનો સમય છે," તેના પિતાએ કહ્યું.

સાસાકી પરિવાર નાના પૂજા માટેની (વેદિકા) છાજલીની આસપાસ ભેગો થયો, ઓબા ચાનનું ચિત્ર સોનાની ફ્રેમમાં હતું. સદાકોએ છત તરફ જોયું અને વિચાર્યું કે શું તેની દાદીનો આત્મા વેદિકા ઉપર ક્યાંક તરતો હતો.

"સદાકો ચાન !" શ્રી સાસાકીએ કડકાઈથી કહ્યું.

સદાકોએ ઝડપથી માથું નમાવ્યું. શ્રી સાસાકી બોલતા હતા ત્યારે તે હલી ગઈ અને પગના અંગૂઠા હલાવી રહી હતી. તેમણે પ્રાર્થના કરી કે તેમના પૂર્વજોના આત્માઓ ખુશ અને શાંત રહે. તેમણે તેમના વાળંદ માટે આભાર માન્યો. તેમણે તેમના સુંદર બાળકો માટે આભાર માન્યો. અને તેમણે પ્રાર્થના કરી કે તેમના પરિવારને લ્યુકેમિયા નામના અણુ બોમ્બ રોગથી રક્ષણ મળે.

નવ વર્ષ પહેલાં હિરોશિમા પર અણુ બોમ્બ ફેંકવામાં આવ્યો હોવા છતાં, ઘણા લોકો હજુ પણ આ રોગથી મૃત્યુ પામ્યા હતા. તેણે હવામાં રેડિયેશન - એક પ્રકારનું ઝેર - ભરી દીધું હતું જે લાંબા સમય સુધી લોકોની અંદર રહ્યું.

નાસ્તામાં સદાકોએ ઘોંઘાટથી સૂપ અને ભાત ગળી લીધા. માસાહિરોએ એવી છોકરીઓ વિશે વાત કરવાનું શરૂ કર્યું જે ભૂખ્યા અજગરોની જેમ ખાય છે. પણ સદાકોએ તેની પજવણી સાંભળી નહીં. તેના વિચારો ગયા વર્ષના શાંતિ દિવસની આસપાસ નાચતા હતા. તેને લોકોની ભીડ, સંગીત અને ફટાકડા ખૂબ ગમતા હતા, સદાકો હજુ પણ બુદ્ધાના બાલ (કાંતેલી સુતરાઉ કેન્ડી) નો સ્વાદ ચાખી શકતી હતી.

તેણીએ બીજા કોઈના પણ પહેલાં નાસ્તો પૂરો કર્યો. જ્યારે તે કૂદી પડી, ત્યારે સદાકોએ લગભગ ટેબલ પછાડી દીધું. તે તેની ઉંમર પ્રમાણે ઊંચી હતી અને તેના લાંબા પગ હંમેશા રસ્તામાં આવતા હોય તેવું લાગતું હતું.

"ચાલો, મિત્સુ ચાન ," તેણીએ કહ્યું. "ચાલો વાસણો ધોઈએ જેથી આપણે જલ્દી જઈ શકીએ."

જ્યારે રસોડું સ્વચ્છ અને વ્યવસ્થિત હતું, ત્યારે સદાકોએ તેના વાળમાં લાલ રિબન બાંધી અને દરવાજા પાસે અધીરાઈથી ઊભી રહી.

"સદાકો ચાન," તેની માતાએ ધીમેથી કહ્યું, "આપણે સાડા સાત વાગ્યા સુધી જવાના નથી. જવાનો સમય થાય ત્યાં સુધી તું શાંતિથી બેસી શકે છે."

સદાકો તાતામી સાદડી પર જોરથી ઢળી પડી. તેના માતાપિતાને ક્યારેય કોઈ વસ્તુથી ઉતાવળ નહોતી થઈ. જ્યારે તે ત્યાં બેઠી હતી ત્યારે એક રુવાંટીવાળો કરોળિયો ઓરડામાં ફરતો હતો. કરોળિયો શુભ સંકેત હતો. હવે સદાકોને ખાતરી હતી કે દિવસ અદ્ભુત રહેશે. તેણે તેના હાથમાં કીડાને પકડીને કાળજીપૂર્વક તેને બહાર છોડી દીધો.

"આ મૂર્ખામીભર્યું છે," માસાહિરોએ કહ્યું. "કરોળિયા ખરેખર સારા નસીબ લાવતા નથી."

"બસ રાહ જુઓ અને જુઓ!" સદાકોએ આનંદથી કહ્યું.

2.
શાંતિ દિવસ

જ્યારે પરિવારે જવાની શરૂઆત કરી, ત્યારે હવા પહેલેથી જ ગરમ હતી અને વ્યસ્ત શેરીઓ પર ધૂળ છવાઈ ગઈ હતી. સદાકો તેના શ્રેષ્ઠ મિત્ર, ચિઝુકોના ઘર તરફ દોડી ગઈ. બંને કિન્ડરગાર્ટનથી જ મિત્રો હતા. સદાકોને ખાતરી હતી કે તેઓ હંમેશા એક જ ડાળી પર બે પાઈન સોયની જેમ નજીક રહેશે.

ચિઝુકો હાથ હલાવીને તેની તરફ ચાલી. સદાકોએ નિસાસો નાખ્યો. ક્યારેક તે ઈચ્છતી હતી કે તેની બહેનપણી ઝડપથી આગળ વધે. "આટલો કાચબો ના બનો!" તેણે બૂમ પાડી. "ચાલો ઉતાવળ કરીએ જેથી આપણે કંઈ ચૂકી ન જઈએ."

"સદાકો ચાન , આ ગરમીમાં ધીમે ધીમે જા," તેની માતાએ તેને કહ્યું. પણ ઘણું મોડું થઈ ગયું હતું. છોકરીઓ પહેલેથી જ શેરીમાં દોડી રહી હતી.

"શ્રીમતી," સાસાકીએ ભવાં ચડાવીને કહ્યું. "સદાકો હંમેશા પ્રથમ બનવાની એટલી ઉતાવળમાં હોય છે કે તે ક્યારેય સાંભળવા રોકાતી નથી."

શ્રી સાસાકી હસ્યા અને કહ્યું, "સારું, શું તમે ક્યારેય તેણીને ચાલતી જોઈ છે જ્યારે તે દોડી શકતી, કે કૂદી શકતી હતી?" તેના અવાજમાં ગર્વ હતો કારણ કે સદાકો ખૂબ જ ઝડપી, મજબૂત દોડવીર હતી.

પીસ પાર્કના પ્રવેશદ્વાર પર લોકો શાંતિથી સ્મારક ઇમારતમાંથી પસાર થયા. દિવાલો પર ખંડેર શહેરમાં મૃતકો અને મૃત્યુ પામેલા લોકોના ફોટા હતા. અણુ બોમ્બ - થંડરબોલ્ટ - એ હિરોશિમાને રણમાં ફેરવી દીધું હતું.

સદાકો ભયાનક ચિત્રો જોવા માંગતી ન હતી. તેણીએ ચિઝુકોનો હાથ મજબૂતીથી પકડી રાખ્યો અને ઝડપથી ઇમારતમાંથી પસાર થઈ ગઈ.

"મને થંડરબોલ્ટ યાદ છે," સદાકોએ તેની બહેનપણીને કહ્યું, 'લાખો સૂર્યનો ઝબકારો થયો. પછી ગરમી મારી આંખોમાં સોયની જેમ ખૂંચી.'

"તને કંઈ યાદ કેવી રીતે હોઈ શકે?" ચિઝુકોએ કહ્યું. "ત્યારે તું ફક્ત બાળકી હતી."

"સારું, મને ખબર છે!" સદાકોએ જીદથી કહ્યું.

બૌદ્ધ પાદરીઓ અને મેયરના ભાષણો પછી, સેંકડો સફેદ કબૂતરોને તેમના પાંજરામાંથી મુક્ત કરવામાં આવ્યા. તેઓએ વાંકીચૂંકા, ડાઘવાળા એટોમિક ડોમની પરિક્રમા કરી. સદાકોને લાગ્યું કે કબૂતરો આકાશની સ્વતંત્રતામાં ઉડતા મૃતકોના આત્માઓ જેવા દેખાય છે.

જ્યારે વિધિઓ પૂરી થઈ, ત્યારે સદાકો બીજા બધાને સીધા કપાસની કેન્ડી વેચતી વૃદ્ધ મહિલા પાસે લઈ ગઈ. તેનો સ્વાદ ગયા વર્ષ કરતાં પણ વધુ સારો હતો.

દિવસ ખૂબ જ ઝડપથી પસાર થઈ ગયો, જેમ કે હંમેશ થતો હતો. સદાકોને લાગ્યું કે સૌથી સારી વાત એ હતી કે તે બધી વસ્તુઓ જોઈ રહી હતી અને સારા ખોરાકની સુગંધ લઈ રહી હતી. બીન કેકથી લઈને કિલકિલાટ કરતા ક્રિકેટ સુધી બધું જ વેચતા સ્ટોલ હતા. સૌથી ખરાબ વાત એ હતી કે લોકોને કદરૂપા સફેદ ડાઘવાળા જોવા મળ્યા. અણુ બોમ્બે તેમને એટલા ખરાબ રીતે બાળી નાખ્યા હતા કે તેઓ હવે માનવ દેખાતા નહોતા. જો બોમ્બનો ભોગ બનેલા લોકોમાંથી કોઈ પણ સદાકો પાસે આવે, તો તે ઝડપથી દૂર થઈ જતી.

સૂર્યાસ્ત થતાં જ ઉત્સાહ વધતો ગયો. જ્યારે આકાશમાંથી ફટાકડાનો છેલ્લો ચમકતો દેખાવ ઝાંખો પડી ગયો, ત્યારે ભીડ કાગળના ફાનસ લઈને ઓહતા નદીના કિનારે ગઈ.

શ્રી સાસાકીએ છ ફાનસની અંદર કાળજીપૂર્વક મીણબત્તીઓ પ્રગટાવી - પરિવારના દરેક સભ્ય માટે એક. ફાનસ પર વાવાઝોડાને કારણે મૃત્યુ પામેલા સંબંધીઓના નામ લખેલા હતા. સદાકોએ તેના ફાનસની બાજુમાં ઓબા ચાનનું નામ લખ્યું હતું. જ્યારે મીણબત્તીઓ તેજસ્વી રીતે બળી રહી હતી, ત્યારે ફાનસ ઓહતા નદી પર છોડવામાં આવ્યા હતા. તેઓ કાળા પાણીમાં અગ્નિશામકોના ટોળાની જેમ સમુદ્રમાં તરતા હતા.

તે રાત્રે સદાકો લાંબા સમય સુધી જાગતી રહી, દિવસ વિશે બધું યાદ રાખતી રહી. માસાહિરો ખોટો હતો, તેણીએ વિચાર્યું. કરોળિયો સારા નસીબ લાવ્યો હતો. કાલે, તે તેને તે વિશે યાદ કરાવશે.

૩.
સદાકોનું રહસ્ય

પાનખરની શરૂઆત હતી જ્યારે સદાકો ખુશખબર લઈને ઘરે દોડી ગઈ. તેણે પોતાના જૂતા ઉતાર્યા અને જોરથી દરવાજો ખોલ્યો. "હું ઘરે આવી ગઈ છું!" તેણે કહ્યું.

તેની માતા રસોડામાં રાત્રિભોજન બનાવી રહી હતી. "સૌથી અદ્ભુત ઘટના બની છે!"

સદાકોએ હાંફતા અવાજે કહ્યું. "શું લાગે છે!"

"સદાકો ચાન, તારી સાથે ઘણી બધી અદ્ભુત ઘટનાઓ બને છે. મને અંદાજ પણ નથી આવતો."

"ફિલ્ડ ડે પર મોટી રેસ!" સદાકોએ કહ્યું. "મને વાંસના વર્ગમાંથી રિલે ટીમમાં પસંદ કરવામાં આવી છે," તેણી રૂમમાં ખુશીથી પોતાની સ્કૂલ બેગ ફેરવતા નાચી. "જરા વિચારો, જો આપણે જીતીશું, તો હું આવતા વર્ષે જુનિયર હાઇ સ્કૂલમાં ટીમમાં ચોક્કસ સ્થાન મેળવીશ." સદાકો બીજા કંઈપણ કરતાં આ જ ઇચ્છતી હતી.

રાત્રિભોજન સમયે શ્રી સાસાકીએ કૌટુંબિક સન્માન અને ગૌરવ વિશે લાંબુ ભાષણ આપ્યું. માસાહિરો પણ પ્રભાવિત થયો. સદાકો ખાવા માટે ખૂબ ઉત્સાહિત હતી. તે ફક્ત ત્યાં જ બેઠી હતી, ખુશીથી હસતી હતી.

ત્યારથી સદાકોએ ફક્ત એક જ વસ્તુ વિશે વિચાર્યું - રિલે રેસ. તે દરરોજ શાળામાં પ્રેક્ટિસ કરતી હતી અને ઘણીવાર ઘરે દોડતી હતી. જ્યારે માસાહિરોએ શ્રી સાસાકીની મોટી ઘડિયાળ સાથે તેનો નોંધ્યો, ત્યારે સદાકોની ગતિએ બધાને આશ્ચર્યચકિત કરી દીધા. કદાચ, તેણીએ સ્વપ્ન જોયું હતું કે, હું આખી શાળામાં શ્રેષ્ઠ દોડવીર બનીશ.

આખરે મોટો દિવસ આવી પહોંચ્યો. રમતગમતની ઘટનાઓ જોવા માટે શાળામાં માતા-પિતા, સંબંધીઓ અને મિત્રોની ભીડ એકઠી થઈ ગઈ. સદાકો એટલી ગભરાઈ ગઈ હતી કે તેને ડર હતો કે તેના પગ બિલકુલ કામ નહીં કરે. બીજી ટીમના સભ્યો અચાનક તેના સાથી ખેલાડીઓ કરતા ઊંચા અને મજબૂત દેખાતા હતા.

જ્યારે સદાકોએ તેની માતાને કહ્યું કે તેણીને કેવું લાગ્યું, ત્યારે શ્રીમતી સાસાકીએ કહ્યું, "સદાકો ચાન , થોડો ડર લાગવો સ્વાભાવિક છે. પણ ચિંતા કરીશ નહીં. જ્યારે તું ત્યાં બહાર જઈશ, ત્યારે તું શક્ય તેટલી ઝડપથી દોડીશ."

પછી રિલે રેસનો સમય આવ્યો.

"બસ તારો શ્રેષ્ઠ પ્રયાસ કર," શ્રી સાસાકીએ સદાકોના હાથને દબાવતા કહ્યું. "અમને તારા પર ગર્વ થશે."

તેના માતાપિતાના દયાળુ શબ્દોથી સદાકોના પેટની ગાંઠ ઢીલી થઈ ગઈ. તેઓ મને પ્રેમ કરે છે, ભલે ગમે તે હોય, તેણીએ વિચાર્યું.

શરૂ થવાના સંકેત પર, સદાકો દોડ સિવાય બધું ભૂલી ગઈ. જ્યારે તેનો વારો આવ્યો, ત્યારે તે પોતાની બધી શક્તિથી દોડી. દોડ પૂરી થઈ ત્યારે પણ સદાકોનું હૃદય તેની પાંસળીઓ સામે ધબકતું હતું.

ત્યારે જ તેને પહેલી વાર વિચિત્ર લાગ્યું અને ચક્કર આવવા લાગ્યા. તેણે ભાગ્યે જ કોઈને બોલતા સાંભળ્યું, "તમારી ટીમ જીતી ગઈ!" વાંસનો વર્ગ સદાકોને ઘેરી વળ્યો, ખુશામત અને બૂમો પાડતો હતો. તેણીએ થોડી વાર માથું હલાવ્યું અને ચક્કર દૂર થઈ ગયા.

આખા શિયાળા દરમિયાન સદાકોએ તેની દોડવાની ગતિ સુધારવાનો પ્રયાસ કર્યો. જુનિયર હાઇ રેસિંગ ટીમમાં ક્વોલિફાય થવા માટે તેને દરરોજ પ્રેક્ટિસ કરવી પડતી. ક્યારેક લાંબી દોડ પછી ચક્કર આવવા લાગતા. સદાકોએ તેના પરિવારને આ વિષે ન કહેવાનું નક્કી કર્યું.

તેણે પોતાને સમજાવવાનો પ્રયાસ કર્યો કે તેનો કોઈ અર્થ નથી, ચક્કર દૂર થશે. પણ એવું થયું નહીં. પરિસ્થિતિ વધુ ખરાબ થઈ ગઈ. ગભરાઈને, સદાકોએ આ રહસ્ય પોતાના મનમાં વહન કર્યું. તેણીએ તેના શ્રેષ્ઠ મિત્ર, ચિઝુકોને પણ કહ્યું નહીં.

નવા વર્ષની પૂર્વ સંધ્યાએ સદાકોને આશા હતી કે તે જાદુઈ રીતે ચક્કર આવતા દૂર કરી શકશે. જો તેની પાસે આ રહસ્ય ન હોત તો બધું કેટલું સુંદર હોત! મધ્યરાત્રિએ તે તેના આરામદાયક પલંગની રજાઇમાં હતી ત્યારે મંદિરના ઘંટ વાગવા લાગ્યા. તેઓ જૂના વર્ષની બધી ખરાબીઓ વગાડીને દૂર કરી રહ્યા હતા જેથી નવા વર્ષની શરૂઆત સારી થાય. ઘંટના દરેક અવાજ સાથે સદાકોએ સુસ્તીથી પોતાની ખાસ ઇચ્છા વ્યક્ત કરી.

બીજા દિવસે સવારે સાસાકી પરિવાર તેમના મંદિરોની મુલાકાત લેતા લોકોના ટોળામાં જોડાયો. શ્રીમતી સાસાકી તેમના શ્રેષ્ઠ ફૂલોવાળા રેશમી કીમોનોમાં સુંદર દેખાતી હતી .

"જેટલું જલ્દી અમને પરવડી શકે, હું તમારા માટે કીમોનો ખરીદીશ," તેણીએ સદાકોને વચન આપ્યું. "તમારી ઉંમરની છોકરી પાસે એક કીમોનો હોવો જોઈએ."

સદાકોએ તેની માતાનો નમ્રતાથી આભાર માન્યો, પણ તેને કીમોનોની કોઈ પરવા નહોતી. તેને ફક્ત જુનિયર હાઇમાં ટીમ સાથે રેસિંગ કરવાની જ ચિંતા હતી.

ખુશ લોકોના ટોળા વચ્ચે, સદાકો થોડા સમય માટે પોતાનું રહસ્ય ભૂલી ગઈ. તેણે ઋતુના તેજસ્વી આનંદને પોતાની ચિંતાઓથી દૂર કરી દીધી. દિવસના અંતે, તે ઘરે દોડી ગઈ અને માસાહિરોને સામે સરળતાથી જીતી ગઈ. દરવાજાની ઉપર શ્રીમતી સાસાકીએ નવા વર્ષ દરમિયાન તેમનું રક્ષણ કરવા માટે શુભકામનાઓનાં પ્રતીકો મૂક્યા હતા.

આવી શરૂઆત સાથે, કંઈ ખરાબ કેવી રીતે થઈ શકે?

૪.
રહસ્ય હવે રહ્યું નથી

ઘણા અઠવાડિયા સુધી એવું લાગતું હતું કે પ્રાર્થનાઓ અને શુભકામનાઓના પ્રતીકોએ તેમનું કામ સારી રીતે કર્યું છે. સાદાકો શક્તિશાળી અને સ્વસ્થ અનુભવતી હતી કારણ કે તે લાંબી અને ઝડપી દોડી કરી શકતી હતી.

પણ ફેબ્રુઆરીના એક કડકડતા, ઠંડા શિયાળાના દિવસે આ બધું સમાપ્ત થઈ ગયું. સદાકો શાળાના પ્રાંગણમાં દોડી રહી હતી. અચાનક બધું તેની આસપાસ ફરવા લાગ્યું અને તે જમીન પર ધસી ગઈ. એક શિક્ષક મદદ કરવા દોડી આવ્યા.

"હું... મને લાગે છે કે હું થાકી ગઈ છું," સદાકોએ નબળા અવાજમાં કહ્યું. જ્યારે તેણીએ ઉભી થવાનો પ્રયાસ કર્યો, ત્યારે તેના પગ ધ્રુજવા લાગ્યા અને તે ફરીથી નીચે પડી ગઈ. શિક્ષકે મિત્સુને શ્રી, સાસાકીને કહેવા માટે ઘરે મોકલ્યો.

તે પોતાની વાળંદની દુકાન છોડીને સદાકોને રેડ ક્રોસ હોસ્પિટલમાં લઈ ગયો. જેમ જેમ તેઓ ઈમારતમાં પ્રવેશ્યા તેમ તેમ સદાકોને ડરનો અનુભવ થયો. આ હોસ્પિટલનો એક ભાગ ખાસ કરીને એટમ બોમ્બની બીમારી ધરાવતા લોકો માટે હતો.

થોડીવારમાં સદાકો એક તપાસ ખંડમાં હતી જ્યાં એક નર્સે તેની છાતીનો એક્સ-રે કર્યો અને તેનું થોડું લોહી કાઢ્યું. ડૉ. નુમાતાએ તેની પીઠ પર થપ્પડ મારી અને ઘણા પ્રશ્નો પૂછ્યા. બીજા ત્રણ ડૉક્ટરો સદાકોને જોવા માટે અંદર આવ્યા. તેમાંથી એકે માથું હલાવ્યું અને હળવેથી તેના વાળ પર હાથ ફેરવ્યો.

હવે સદાકોનો બાકીનો પરિવાર હોસ્પિટલમાં હતો. તેના માતાપિતા ડૉક્ટરની ઑફિસમાં હતા. સદાકો તેમના અવાજોનો ગણગણાટ સાંભળી શકતી હતી. એક વાર તેની માતા રડી પડી, "લ્યુકેમિયા! પણ એ અશક્ય છે!" તે ભયાનક શબ્દ સાંભળીને સદાકોએ તેના કાન પર હાથ મૂક્યા.

તે હવે સાંભળવા માંગતી ન હતી. અલબત્ત, તેને લ્યુકેમિયા નહોતો. કેમ કે, અણુ બોમ્બથી તેને ઉઝરડા પણ પડયા ન હતા.

નર્સ યાસુનાગા સદાકોને હોસ્પિટલના એક રૂમમાં લઈ ગઈ અને તેને પહેરવા માટે એક પ્રકારનો સુતરાઉ કીમોનો આપ્યો. સદાકો હમણાં જ પથારીમાં સુતી હતી ત્યારે તેનો પરિવાર અંદર આવ્યો.

શ્રીમતી સાસાકીએ સદાકોને ઘેરી લીધી, "તારે અહીં થોડો સમય રોકાવું પડશે," તેણીએ ખુશ થવાનો પ્રયાસ કરતાં કહ્યું, "પણ હું દરરોજ સાંજે આવીશ."

"અને અમે શાળા પછી તારી મુલાકાત લઈશું," માસાહિરોએ વચન આપ્યું.

મિત્સુ અને આઈજીએ માથું હલાવ્યું, તેમની આંખો પહોળી અને ડરી ગયેલી હતી.

"શું મને ખરેખર એટમ બોમ્બનો રોગ છે?" સદાકોએ તેના પિતાને પૂછ્યું.

શ્રી સાસાકીની આંખોમાં ચિંતા હતી, પણ તેમણે ફક્ત એટલું જ કહ્યું, "ડોક્ટરો કેટલાક પરીક્ષણો કરવા માંગે છે - બસ એટલું જ"

તે થોભ્યો. પછી તેણે ઉમેર્યું, "તેઓ તને થોડા અઠવાડિયા માટે અહીં રાખી શકે છે."

થોડા અઠવાડિયા! સદાકો માટે તે વર્ષો જેવું લાગતું હતું. તે જુનિયર હાઇસ્કૂલમાં ગ્રેજ્યુએશન ચૂકી જશે. અને તેનાથી પણ ખરાબ, તે રેસિંગ ટીમનો ભાગ નહીં બને. સદાકોએ મુશ્કેલીથી થૂંક ગળ્યું અને રડવું રોકવાનો પ્રયત્ન કર્યો.

શ્રીમતી સાસાકીએ લાડ લડાવ્યા. તેણીએ ઓશિકા થપથપાવ્યા અને ચાદર સરખી કરી.

શ્રી સાસાકીએ પોતાનું ગળું સાફ કર્યું. "શું... તમને કંઈ જોઈએ છે?" તેણે પૂછ્યું.

સદાકોએ માથું હલાવ્યું. તે ખરેખર ફક્ત ઘરે જવા માંગતી હતી. પણ ક્યારે? તેના પેટમાં ડરનો એક ઠંડો ગઠ્ઠો ઉભરાઈ આવ્યો. તેણે સાંભળ્યું હતું કે આ હોસ્પિટલમાં ગયેલા ઘણા લોકો ક્યારેય બહાર આવતા નથી.

પછી નર્સ યાસુનાગાએ બીજાઓને વિદાય આપી જેથી સદાકો આરામ કરી શકે. જ્યારે તે એકલી હતી, ત્યારે સદાકો પોતાનો ચહેરો ઓશિકામાં છુપાવી રાખતી હતી અને લાંબા સમય સુધી રડતી હતી. તેણીએ પહેલાં ક્યારેય આટલું એકલું અને દુઃખી અનુભવ્યું ન હતું.

૫.
ગોલ્ડન ક્રેન

બીજા દિવસે સવારે સદાકો ધીમે ધીમે જાગી. તેણીએ તેની માતાના નાસ્તો બનાવતા પરિચિત અવાજો સાંભળવાનો પ્રયત્ન કર્યો, પરંતુ ત્યાં ફક્ત હોસ્પિટલના નવા અને અલગ અવાજો હતા. સદાકોએ નિસાસો નાખ્યો. તેણીને આશા હતી કે ગઈકાલ ફક્ત એક ખરાબ સ્વપ્ન હતું. જ્યારે નર્સ યાસુનાગા તેને ડોઝ આપવા માટે આવી ત્યારે તે વધુ વાસ્તવિક બન્યું.

"ઇન્ક્સેશન લેવું એ હોસ્પિટલમાં રહેવાનો એક ભાગ છે," ભરાવદાર નર્સે ઉતાવળથી કહ્યું. "તમને તેની આદત પડી જશે."

"હું ફક્ત એટલું જ ઇચ્છું છું કે બીમારી ખતમ થઈ જાય," સદાકોએ નાખુશ સ્વરે કહ્યું, "જેથી હું ઘરે જઈ શકું."

તે બપોરે ચિઝુકો સદાકોની પહેલી મુલાકાતી હતી. તેણીએ રહસ્યમય રીતે સ્મિત કર્યું અને પોતાની પીઠ પાછળ કંઈક પકડીને કહ્યું, "આંખો બંધ કરો," તેણીએ કહ્યું. જ્યારે સદાકોએ તેની આંખો ચુસ્તપણે બંધ કરી, ત્યારે ચિઝુકોએ પલંગ પર કાગળના ટુકડા અને કાતર મૂક્યા. "હવે તમે જોઈ શકો છો," તેણીએ કહ્યું.

"શું છે?" સદાકોએ કાગળ તરફ જોતા પૂછ્યું.

ચિઝુકો પોતાની જાત પર ખુશ હતી. "મેં તમારા સાજા થવાનો એક રસ્તો શોધી કાઢ્યો છે," તેણીએ ગર્વથી કહ્યું. "જુઓ!" તેણીએ સોનાના કાગળનો ટુકડો એક મોટા ચોરસમાં કાપી નાખ્યો. થોડા જ સમયમાં તેણીએ તેને વારંવાર વાળીને એક સુંદર ક્રેનમાં ફેરવી નાખ્યો.

સદાકો મૂંઝાઈ ગઈ. "પણ એ કાગળનું પક્ષી મને કેવી રીતે સાજો કરી શકે?"

"તમને ક્રેન વિશેની તે જૂની વાર્તા યાદ નથી?" ચિઝુકોએ પૂછ્યું. "તે હજાર વર્ષ સુધી જીવવાનું માનવામાં આવે છે. જો કોઈ બીમાર વ્યક્તિ એક હજાર કાગળના ક્રેનને ગડી વાળીને બનાવે છે, તો દેવતાઓ તેની ઇચ્છા પૂર્ણ કરશે અને તેને ફરીથી સ્વસ્થ બનાવશે." તેણીએ સદાકોને ક્રેન આપ્યું. "આ રહ્યું તમારું પહેલું ક્રેન."

સદાકોની આંખો આંસુઓથી ભરાઈ ગઈ. કેવી દયાળુ ચિઝુકો, શુભકામનાઓ લઈને આવી! ખાસ કરીને જ્યારે તેની મિત્ર ખરેખર આવી વાતોમાં માનતી ન હતી. સદાકોએ સોનેરી બગલો લીધો અને એક ઇચ્છા કરી. જ્યારે તેણીએ પક્ષીને સ્પર્શ કર્યો ત્યારે તેના મનમાં સૌથી રમુજી નાનકડી લાગણી છવાઈ ગઈ. તે એક શુભ શુકન હોવું જોઈએ.

"આભાર, ચિઝુકો ચાન ," તેણીએ બબડાટ કરતાં કહ્યું. "હું ક્યારેય નહીં - ક્યારેય તેનાથી અલગ થઈશ નહીં."

જ્યારે તેણીએ કાગળ પર કામ કરવાનું શરૂ કર્યું, ત્યારે સદાકોને ખબર પડી કે ક્રેનને ફોલ્ડ કરવું એટલું સરળ નથી જેટલું તે દેખાય છે. ચિઝુકોની મદદથી તેણીએ મુશ્કેલ ભાગો કેવી રીતે બનાવવા તે શીખી લીધું. દસ પક્ષીઓ બનાવ્યા પછી, સદાકોએ તે સુવર્ણ સારસની બાજુમાં ટેબલ પર ગોઠવી દીધા. કેટલાક થોડા અવ્યવસ્થિત હતા, પરંતુ તે એક શરૂઆત હતી.

"હવે મારી પાસે ફક્ત નવસો નેવું બનાવવાના છે," સદાકોએ કહ્યું. નજીકમાં સુવર્ણ સારસ હોવાથી, તેણીને સલામત અને નસીબદાર લાગ્યું. શા માટે, થોડા અઠવાડિયામાં તે હજાર પૂર્ણ કરી શકશે. પછી તે ઘરે જવા માટે પૂરતી મજબૂત બનશે.

તે સાંજે માસાહિરો સ્કૂલથી સદાકોનું હોમવર્ક લઈ આવ્યો. જ્યારે તેણે ક્રેન જોઈ, ત્યારે તેણે કહ્યું, "આ નાના ટેબલ પર તમારા પક્ષીઓ બતાવવા માટે પૂરતી જગ્યા નથી. હું તેમને તમારા માટે છત પરથી લટકાવીશ."

સદાકો આખા ચહેરા પર હસતી હતી. "શું તમે મારા બનાવેલા દરેક ક્રેનને લટકાવવાનું વચન આપો છો?" તેણીએ પૂછ્યું.

માસાહિરોએ વચન આપ્યું.

'બરાબર છે!' સદાકોએ કહ્યું, તેની આંખો તોફાનથી ઝબકી રહી હતી. "તો પછી તમે આખા હજારને ફાંસી આપશો?"

"એક હજાર!" તેના ભાઈએ બૂમ પાડી. "તું મજાક કરી રહી છે!"

સદાકોએ તેને સારસ વાર્તા કહી.

માસાહિરોએ તેના સીધા કાળા વાળમાં હાથ ફેરવ્યો. "તમે મને છેતર્યો!" તેણે સ્મિત સાથે કહ્યું. "પણ હું ગમે તેમ કરીને કરીશ." તેણે નર્સ યાસુનાગા પાસેથી કેટલાક દોરા અને નાની ખીલ્લીઓ ઉછીના લીધા અને પહેલા દસ સારસને લટકાવી દીધા. સોનેરી સારસ ટેબલ પર સન્માનના તેના સ્થાને રહ્યું.

રાત્રિભોજન પછી શ્રીમતી સાસાકી મિત્સુ અને આઈજીને હોસ્પિટલ લઈ આવ્યા. પક્ષીઓ જોઈને બધા આશ્ચર્યચકિત થઈ ગયા. તેણે શ્રીમતી સાસાકીને એક પ્રખ્યાત જૂની કવિતા યાદ અપાવી:

રંગીન કાગળમાંથી, ક્રેન ઉડતી ઉડતી અમારા ઘરમાં આવે છે.

મિત્સુ અને આઈજીને સોનેરી ક્રેન સૌથી વધુ ગમ્યું. પણ શ્રીમતી સાસાકીએ ગુલાબી છત્રીઓવાળા ફેન્સી લીલા કાગળથી બનેલું સૌથી નાનું છત્રીવાળું પસંદ કર્યું. 'આ મારી પસંદગી છે,' તેણીએ કહ્યું, "કારણ કે નાની છત્રીઓ બનાવવી સૌથી મુશ્કેલ હોય છે."

મુલાકાતના કલાકો પછી, હોસ્પિટલના રૂમમાં એકલતા હતી. એટલી એકલતા કે સદાકોએ પોતાની હિંમત જાળવી રાખવા માટે વધુ ક્રેન ફોલ્ડ કરી.

અગિયાર... હું ઈચ્છું છું કે હું સારી થઈ જાઉં.

બાર... હું ઈચ્છું છું કે હું સારી થઈ જાઉં....

6.
કેન્જી

બધાએ સદાકોના ગુડ લક ક્રેન માટે કાગળ બચાવ્યો. ચિઝુકો વાંસના વર્ગમાંથી રંગીન કાગળ લાવ્યો. પિતાએ વાળંદની દુકાનમાંથી દરેક ભંગાર બચાવ્યો. નર્સ યાસુનાગાએ પણ સદાકોને દવાના પેકેજોમાંથી રેપિંગ આપ્યા. અને માસાહિરોએ વચન મુજબ, દરેક પક્ષીઓને લટકાવી દીધા. ક્યારેક તે એક જ દોરા પર ઘણા બધા પક્ષીઓને બાંધી દેતો. સૌથી મોટી ક્રેન એકલી ઉડતી હતી.

આગામી થોડા મહિનાઓ દરમિયાન એવા સમય આવ્યા જ્યારે સદાકો લગભગ સ્વસ્થ થઈ ગઈ. જોકે, ડૉ. નુમાતાએ કહ્યું કે તેમના માટે હોસ્પિટલમાં રહેવું શ્રેષ્ઠ છે. અત્યાર સુધીમાં સદાકોને ખ્યાલ આવી ગયો કે તેમને લ્યુકેમિયા છે, પરંતુ તે એ પણ જાણતી હતી કે કેટલાક દર્દીઓ આ રોગમાંથી સાજા થઈ ગયા છે. તેણે ક્યારેય આશા રાખવાનું બંધ કર્યું નહીં કે તે પણ સ્વસ્થ થઈ જશે.

સારા દિવસોમાં સદાકો વ્યસ્ત રહેતી. તે પોતાનું હોમવર્ક કરતી, મિત્રો અને પેન મિત્રોને પત્રો લખતી અને રમતો, કોયડાઓ અને ગીતો દ્વારા તેના મુલાકાતીઓનું મનોરંજન કરતી. સાંજે તે હંમેશા કાગળની ક્રેન બનાવતી. તેનું ટોળું ત્રણસોથી વધુ થઈ ગયું. હવે પક્ષીઓ સંપૂર્ણ રીતે વળેલા હતા. તેની આંગળીઓ સ્થિર હતી અને કોઈપણ ભૂલ વિના ઝડપથી કામ કરતી હતી.

ધીમે ધીમે અણુ બોમ્બના રોગે સદાકોની શક્તિ છીનવી લીધી. તેણીને પીડા વિશે ખબર પડી. ક્યારેક ધબકતા માથાના દુખાવાથી તેણી વાંચન અને લેખન બંધ કરી દેતી. ક્યારેક તેના હાડકાં બળી ગયા હોય તેવું લાગતું હતું. અને વધુ ચક્કર આવવાથી સદાકો ઘેરા કાળાશમાં ધકેલાઈ જતી હતી. ઘણીવાર, તે બારી પાસે બેસીને આંગણામાં મેપલના ઝાડ તરફ ઝંખનાથી જોવા સિવાય કંઈ કરી શકતી નહોતી. તે કલાકો સુધી ત્યાં જ રહેતી, સોનેરી સારસ તેના ખોળામાં પકડીને.

એક દિવસ જ્યારે નર્સ યાસુનાગા તેને સૂર્યપ્રકાશ માટે વરંડામાં લઈ ગઈ ત્યારે સદાકો ખાસ થાકી ગઈ હતી. ત્યાં સદાકોએ પહેલી વાર કેન્જીને જોયો. તે નવ વર્ષનો હતો અને તેની ઉંમર કરતાં નાનો હતો. સદાકો તેના પાતળા ચહેરા અને ચમકતી કાળી આંખો તરફ જોતી રહી.

"નમસ્તે!" તેણીએ કહ્યું. "હું સદાકો છું."

કેન્જીએ ધીમા, નરમ અવાજમાં જવાબ આપ્યો. થોડી વારમાં જ બંને જૂના મિત્રોની જેમ વાતો કરવા લાગ્યા, કેન્જી ઘણા સમયથી હોસ્પિટલમાં હતો, પણ તેની પાસે થોડા મુલાકાતીઓ આવતા હતા. તેના માતા-પિતા મૃત્યુ પામ્યા હતા અને તે નજીકના શહેરમાં એક કાકી સાથે રહેતો હતો.

"તે એટલી વૃદ્ધ છે કે તે અઠવાડિયામાં ફક્ત એક જ વાર મને મળવા આવે છે," કેન્જીએ કહ્યું. "હું મોટાભાગે વાંચું છું."

કેન્જીના ચહેરા પરના ઉદાસ દેખાવ જોઈને સદાકોએ મોં ફેરવી લીધું.

"ખરેખર કોઈ વાંધો નથી," તેણે થાકેલા નિસાસા સાથે આગળ કહ્યું, "કારણ કે હું જલ્દી મરી જઈશ. મને બોમ્બથી લ્યુકેમિયા થયો છે."

"પણ તમને લ્યુકેમિયા ન હોઈ શકે," સદાકોએ ઝડપથી કહ્યું. "તમે ત્યારે જન્મ્યા પણ નહોતા."

"એ મહત્વનું નથી," કેન્જીએ કહ્યું. "ઝેર મારી માતાના શરીરમાં હતું અને મને તે તેની પાસેથી મળ્યું."

સદાકો તેને દિલાસો આપવા માટે ખૂબ જ ઇચ્છતી હતી, પણ તેને શું કહેવું તે ખબર નહોતી. પછી તેને ક્રેન યાદ આવી. "તું મારી જેમ કાગળની ક્રેન બનાવી શકે છે," તેણીએ કહ્યું, "જેથી ચમત્કાર થઈ શકે."

"મને ક્રેન્સ વિશે ખબર છે," કેન્જીએ શાંતિથી જવાબ આપ્યો, "પણ ઘણું મોડું થઈ ગયું છે. હવે દેવતાઓ પણ મને મદદ કરી શકતા નથી."

એટલામાં નર્સ યાસુનાગા બહાર મંડપ પર આવી. "કેનજી," તેણીએ કડકાઈથી કહ્યું, "તમે આવી વાતો કેવી રીતે જાણો છો?"

તેણે તેના પર એક તીક્ષ્ણ નજર નાખી. "મને ખબર છે," તેણે કહ્યું. "અને ઉપરાંત, હું ચાર્ટ પર મારા બ્લડ કાઉન્ટ વાંચી શકું છું. દરરોજ તે વધુ ખરાબ થતું જાય છે."

નર્સ ગભરાઈ ગઈ,

"કેવી વાતો કરે છે!" તેણીએ કહ્યું. "તું પોતાને થકવી રહ્યો છે." અને તે કેન્જીને અંદર લઈ ગઈ.

સદાકો પોતાના રૂમમાં પાછી વિચારશીલ હતી. તેણે કલ્પના કરવાનો પ્રયાસ કર્યો કે જો તે બીમાર હોય અને તેનો કોઈ પરિવાર ન હોય તો કેવું લાગશે. કેન્જી બહાદુર હતો, બસ એટલું જ. તેણે તેના સૌથી સુંદર કાગળમાંથી એક મોટું ક્રેન બનાવ્યું અને તેને હોલની પેલે પાર તેના રૂમમાં મોકલાવ્યું. કદાચ તે તેને નસીબ લાવશે. પછી તેણે તેના ટોળા માટે વધુ પક્ષીઓ ફોલ્ડ કર્યા.

ત્રણસો અઠ્ઠાણું.

ત્રણસો નવ્વાણું...

એક દિવસ કેન્જી મંડપ પર દેખાયો નહીં. મોડી રાત્રે સદાકોએ હોલમાંથી પલંગ ગબડતો હોવાનો અવાજ સાંભળ્યો. નર્સ યાસુનાગા તેને કહેવા આવી કે કેન્જી મૃત્યુ પામ્યો છે. સદાકો દિવાલ તરફ વળી અને આંસુઓ વહેવા દીધા.

થોડી વાર પછી તેણે તેના ખભા પર નર્સનો સૌમ્ય હાથ અનુભવ્યો. "ચાલો બારી પાસે બેસીને વાત કરીએ," નર્સ યાસુનાગાએ દયાળુ સ્વરમાં કહ્યું.

જ્યારે સદાકોએ આખરે રડવાનું બંધ કર્યું, ત્યારે તેણે ચંદ્રપ્રકાશિત આકાશ તરફ જોયું. "શું તમને લાગે છે કે કેન્જી તારાઓના ટાપુ પર છે?"

"તે જ્યાં પણ હોય, મને ખાતરી છે કે તે હવે ખુશ હશે," નર્સે કહ્યું. "તેણે તે થાકેલું, બીમાર શરીર છોડી દીધું છે અને તેનો આત્મા મુક્ત છે."

સદાકો શાંત હતી, પવનમાં મેપલના ઝાડ પરના પાંદડાઓનો અવાજ સાંભળી રહી હતી . પછી તેણે કહ્યું, "હું હવે પછી મરી જઈશ, ખરું ને?"

"અલબત્ત નહીં!" નર્સ યાસુનાગાએ મક્કમતાથી માથું હલાવતા જવાબ આપ્યો. તેણે સદાકોના પલંગ પર રંગીન કાગળ ફેલાવ્યો. "આવો, મને સૂતા પહેલા બીજી કાગળની ક્રેન ફોલ્ડ કરતા જોવા દો. એક હજાર પક્ષીઓને ફોલ્ડ કર્યા પછી, તમે એક વૃદ્ધ, વૃદ્ધ સ્ત્રી તરીકે જીવશો."

સદાકોએ એ માનવા માટે ખૂબ પ્રયાસ કર્યો. તેણે કાળજીપૂર્વક ક્રેન્સને ફોલ્ડ કરી અને એ જ ઇચ્છા વ્યક્ત કરી.

ચારસો ત્રેસઠ.

ચારસો ચોસઠ...

7.
સેંકડો ઇચ્છાઓ

જૂન મહિનો તેના લાંબા, અવિરત વરસાદ સાથે આવ્યો. બારીઓ પર વરસાદના છાંટા પડતાં દિવસે દિવસે આકાશ ભૂખરું થઈ ગયું . મેપલ વૃક્ષના પાંદડામાંથી સતત વરસાદ ટપકતો રહ્યો. ટૂંક સમયમાં જ ઓરડામાં બધું જ ગંધાવા લાગ્યું. ચાદર પણ ભેજવાળી લાગવા લાગી.

સદાકો નિસ્તેજ અને સુસ્ત બની ગઈ. ફક્ત તેના માતાપિતા અને માસાહિરોને જ તેની મુલાકાત લેવાની મંજૂરી હતી. વાંસના વર્ગે તેને ઉત્સાહિત કરવા માટે કોકેશી ઢીંગલી મોકલી. સદાકોને લાકડાની ઢીંગલીનું ઉદાસ સ્મિત અને તેના કીમોનો પર રંગાયેલા લાલ ગુલાબ ગમ્યા. ઢીંગલી સદાકોના બેડસાઇડ ટેબલ પર સોનેરી ક્રેનની બાજુમાં ઉભી હતી,

સદાકોએ પૂરતું ખાધું ન હોવાથી સાસાકી ચિંતિત હતી. એક સાંજે તે ફુરોશિકીના બંડલમાં લપેટેલું એક સરપ્રાઈઝ લઈને આવી. તેમાં સદાકોના બધો મનપસંદ ખોરાક હતો - એક એગ રોલ, ચિકન અને ભાત, અથાણાંવાળા આલુ અને બીન કેક. સદાકોએ પોતાને ગાદલા પર ટેકવીને ખાવાનો પ્રયાસ કર્યો. પણ તેનો કોઈ ફાયદો નહોતો. તેના સોજાવાળા પેઢા એટલા દુ:ખતા હતા કે તે ચાવી શકતી નહોતી. અંતે, સદાકોએ સારી વસ્તુઓ દૂર કરી દીધી. તેની માતાની આંખોમાં એવી ચમક હતી કે જાણે તે રડવાની તૈયારીમાં હોય.

"હું તો કાચબો છું!" સદાકો બોલી ઉઠી. પોતાની માતાને દુ:ખી કરવા બદલ તેને પોતાની જાત પર ગુસ્સો આવ્યો. તે એ પણ જાણતી હતી કે સાસાકી પરિવાર પાસે મોંઘા ખોરાક માટે વધારાના પૈસા નથી. સદાકોની આંખોમાં આંસુ આવી ગયા અને તેણે ઝડપથી તેને દૂર કરી દીધા.

"બધું બરાબર છે," શ્રીમતી સાસાકીએ શાંતિથી કહ્યું. તેણીએ સદાકોને પોતાના હાથમાં લીધી. "તું જલ્દી સ્વસ્થ થઈ જઈશ. કદાચ જ્યારે સૂર્ય ફરી બહાર આવશે."

સદાકો તેની માતા સામે ઝૂકી ગઈ અને તેણીને કવિતાઓના પુસ્તકમાંથી વાંચેલું સાંભળવા લાગી. જ્યારે માસાહિરો આવ્યો, ત્યારે સદાકો શાંત અને ખુશ થઈ ગઈ. તેણે તેણીને શાળાના સમાચાર જણાવ્યા અને ખાસ રાત્રિભોજનનો થોડો ભાગ ખાધો.

માસાહિરો જતા પહેલા, તેણે કહ્યું, "ઓહ, હું લગભગ ભૂલી ગયો હતો! આઈજીએ તમને ભેટ મોકલી હતી." તેણે પોતાના ખિસ્સામાંથી ખોદકામ કરીને ચાંદીના કાગળનો એક ચોળાયેલો ટુકડો કાઢ્યો. "આ રહ્યો," તેણે તેની બહેનને આપતા કહ્યું. "આઈજીએ કહ્યું કે આ બીજી ક્રેન માટે છે."

સદાકોએ કાગળ સુંઘ્યો. " ઉમ્મ ! તેમાંથી કેન્ડી જેવી સુગંધ આવે છે," તેણીએ કહ્યું. "મને આશા છે કે દેવતાઓને ચોકલેટ ગમશે."

ત્રણેય ખડખડાટ હસી પડ્યા. સદાકો ઘણા દિવસો પછી પહેલી વાર હસી હતી. એ એક સારો સંકેત હતો. કદાચ સોનેરી સારસનો જાદુ કામ કરવા લાગ્યો હતો. તેણે કાગળને સુંવાળું કર્યું અને એક પક્ષી વાળ્યું.

પાંચસો એકતાલીસ...

પણ તે ખૂબ થાકી ગઈ હતી અને વધુ કંઈ કરી શકી નહીં. સદાકો પથારીમાં લંબાઈને સૂઈ ગઈ અને આંખો બંધ કરી. શ્રીમતી સાસાકી ઓરડામાંથી બહાર નીકળતાં જ તેણે એક કવિતા ફફડાટથી કહી જે તે સદાકો નાની હતી ત્યારે કહેતી હતી:

"ઓ સ્વર્ગીય બગલાઓના ટોળાં

મારા બાળકને તમારી પાંખોથી ઢાંકી દો "

8.
છેલ્લા દિવસો

જુલાઈના અંતની નજીક, ગરમી અને તડકો હતો. સદાકો સ્વસ્થ થઈ રહી હોય તેવું લાગતું હતું. "હું એક હજાર ક્રેન સુધી પહોંચી ગઈ છું," તેણીએ માસાહિરોને કહ્યું, "તો કંઈક સારું થવાનું છે."

અને એમ થયું. તેની ભૂખ પાછી આવી અને મોટાભાગનો દુખાવો દૂર થઈ ગયો. ડૉ. નુમાતા તેની પ્રગતિથી ખુશ થયા અને તેમણે સદાકોને કહ્યું કે તે મુલાકાત માટે ઘરે જઈ શકે છે. તે રાત્રે સદાકો એટલી ઉત્સાહિત હતી કે તે ઊંઘી શકી નહીં. જાદુને કામ કરતો રાખવા માટે તેણે વધુ સારસ બનાવ્યા.

છસો એકવીસ.

છસો બાવીસ ...

વર્ષની સૌથી મોટી રજા, ઓ બોન માટે પરિવાર સાથે ઘરે હોવું ખૂબ જ અદ્ભુત હતું. ઓ બોન એ મૃતકોના આત્માઓ માટે એક ખાસ ઉજવણી હતી જેઓ પૃથ્વી પર પોતાના પ્રિયજનોને મળવા પાછા ફરતા હતા.

શ્રીમતી સાસાકી અને મિત્સુએ ઘર સાફ કર્યું અને સાફ કર્યું જ્યાં સુધી તે ચમકતું ન હોય. તાજા ફૂલો ટેબલને ચમકાવતા હતા. સદાકોની સોનેરી ક્રેન અને કોકેશી ઢીંગલી પણ ત્યાં હતા. હવા સ્વાદિષ્ટ રજાના ખોરાકની સુગંધથી ભરેલી હતી. ભૂતિયા મુલાકાતીઓ માટે વેદી શેલ્ફ પર બીન કેક અને ચોખાના ગોળાની વાનગીઓ મૂકવામાં આવ્યા હતા.

તે રાત્રે સદાકોએ તેની માતાને બહાર ફાનસ મૂકતી જોઈ જેથી આત્માઓ અંધારામાં પોતાનો રસ્તો શોધી શકે. તેણીએ ખુશીથી નિસાસો નાખ્યો. કદાચ, કદાચ, તે કાયમ રહેવા માટે ઘરે આવી હતી.

ઘણા દિવસોથી મિત્રો અને સંબંધીઓનો સતત પ્રવાહ સાસાકી પરિવારને મળવા આવતો રહ્યો.

અઠવાડિયાના અંત સુધીમાં સદાકો ફરીથી નિસ્તેજ અને થાકેલી થઈ ગઈ. તે ફક્ત શાંતિથી બેસીને બીજાઓને જોઈ શકતી હતી.

"સદાકો હવે ચોક્કસપણે સારી રીતભાત ધરાવે છે," શ્રી સાસાકીએ કહ્યું. "ઓબા ચાનનો આત્મા એ જોઈને ખુશ થશે કે તેની પૌત્રી કેટલી સ્ત્રી જેવી બની ગઈ છે."

"તમે એવું કેવી રીતે કહી શકો!" શ્રીમતી સાસાકી રડી પડી, "હું આપણી જીવંત સદાકો પાછી મેળવવાનું પસંદ કરીશ." તેણીએ આંખો ચોળી અને ઝડપથી રસોડામાં ગઈ.

"હું બધાને દુઃખી કરી રહી છું," સદાકોએ વિચાર્યું. તેણી ઈચ્છતી હતી કે તે અચાનક પોતાના જૂના સ્વરૂપમાં ફેરવાઈ જાય. ત્યારે તેની માતા કેટલી ખુશ થશે!

જાણે સદાકોના મનમાં શું છે તે જાણતા હોય તેમ, તેના પિતાએ કર્કશ સ્વરે કહ્યું, "હવે, ચિંતા ના કર. રાતના સારા આરામ પછી તને સારું લાગશે."

પણ બીજા દિવસે સદાકોને હોસ્પિટલ પાછા ફરવું પડ્યું. પહેલી વાર તે શાંત હોસ્પિટલ રૂમમાં ખુશ થઈ. તેના માતાપિતા લાંબા સમય સુધી પલંગની બાજુમાં બેઠા રહ્યા. ક્યારેક ક્યારેક સદાકો એક વિચિત્ર પ્રકારની અડધી ઊંઘમાં ડૂબી જતી.

"જ્યારે હું મરી જઈશ," તેણીએ સ્વપ્નમાં કહ્યું, "શું તમે મારા આત્મા માટે વેદી પર મારી મનપસંદ બીન કેક મૂકશો?"

શ્રીમતી, સાસાકી બોલી શકતી ન હતી. તેણીએ તેની પુત્રીનો હાથ પકડીને તેને મજબૂતીથી પકડી રાખ્યો.

"ચુપ રહો!" શ્રી સાસાકીએ રમુજી અવાજમાં કહ્યું. "આવું ઘણા વર્ષો સુધી નહીં થાય. હવે હાર ન માનો, સદાકો ચાન. તમારે ફક્ત થોડાક સો વધુ ક્રેન બનાવવા પડશે."

નર્સ યાસુનાગાએ સદાકોને દવા આપી જેનાથી તેણીને આરામ મળ્યો. આંખો બંધ થાય તે પહેલાં, સદાકોએ સોનેરી સારસને સ્પર્શ કરવા માટે હાથ લંબાવ્યો.

"હું સ્વસ્થ થઈ જઈશ," તેણીએ કોકેશી ઢીંગલીને ગણગણાટ કર્યો, "અને કોઈ દિવસ હું પવનની જેમ દોડીશ."

ત્યારથી ડૉ. નુમાતા લગભગ દરરોજ સદાકોને લોહી ચઢાવતા અથવા ઇન્જેક્શન આપતા. "મને ખબર છે કે તે દુઃખદાયક છે," તેમણે કહ્યું, "પરંતુ આપણે પ્રયાસ કરતા રહેવું જોઈએ,"

સદાકોએ માથું હલાવ્યું. તેણીએ ક્યારેય ઇન્જેક્શન અને લગભગ સતત પીડા વિશે ફરિયાદ કરી નહીં. તેના મનમાં એક મોટો દુખાવો વધી રહ્યો હતો. તે મૃત્યુનો ડર હતો. તેણીને રોગની સાથે સાથે તેની સામે પણ લડવું પડ્યું. સોનેરી સારસે મદદ કરી. તેણે સદાકોને યાદ અપાવ્યું કે આશા હંમેશા અમર રહે છે.

શ્રીમતી સાસાકી વધુને વધુ સમય હોસ્પિટલમાં વિતાવતા હતા. દરરોજ બપોરે સદાકો હોલમાં તેમના પ્લાસ્ટિક ચંપલના પરિચિત થપ્પડ-થપ્પડ સાંભળતી હતી. બધા મુલાકાતીઓને દરવાજા પર પીળા ચંપલ પહેરવા પડતા હતા, પરંતુ શ્રીમતી સાસાકીનો ખાસ અવાજ આવતો હતો. તેની માતાનો આટલો ચિંતાથી છવાયેલો ચહેરો જોઈને સદાકોનું હૃદય દુ:ખી થતું.

જ્યારે પરિવાર છેલ્લી મુલાકાત માટે આવ્યો ત્યારે મેપલના ઝાડના પાંદડા કાટ અને સોનેરી થઈ ગયા હતા. આઈજીએ સદાકોને સોનાના કાગળમાં લપેટીને લાલ રિબનથી બાંધેલું એક મોટું બોક્સ આપ્યું. ધીમે ધીમે સદાકોએ તેને ખોલ્યું. અંદર કંઈક એવું હતું જે તેની માતા હંમેશા તેના માટે ઇચ્છતી હતી - ચેરીના ફૂલો સાથેનો રેશમી કીમોનો. સદાકોને લાગ્યું કે ગરમ આંસુ તેની આંખોને ઝાંખી કરી રહ્યા છે.

"તમે આવું કેમ કર્યું?" તેણીએ નરમ કપડાને સ્પર્શતા પૂછ્યું. "હું ક્યારેય તે પહેરી શકીશ નહીં અને રેશમના ઘણા પૈસા થાય છે."

"સદાકો ચાન ," તેના પિતાએ ધીમેથી કહ્યું, "તારી માતા ગઈકાલે મોડી રાત્રે તેને સીવવા માટે જાગી હતી. તેના માટે તેને અજમાવી જુઓ."

ખૂબ જ પ્રયત્નો કરીને સદાકોએ પોતાને પથારીમાંથી બહાર કાઢી. શ્રીમતી સાસાકીએ તેને કીમોનો પહેરવામાં અને પટ્ટો બાંધવામાં મદદ કરી. સદાકો ખુશ હતી કે તેના સોજાવાળા પગ દેખાતા નહોતા. અસ્થિર રીતે તે રૂમમાં લંગડાતી ગઈ અને બારી પાસે તેની ખુરશી પર બેઠી - બધા સંમત થયા કે તે કીમોનોમાં રાજકુમારી જેવી હતી.

તે જ ક્ષણે ચિઝુકો અંદર આવી. ડૉ. નુમાતાએ તેને થોડા સમય માટે મળવાની પરવાનગી આપી હતી. તેણે આશ્ચર્યથી સદાકો સામે જોયું, "તું સ્કૂલના કપડાં કરતાં તે પોશાકમાં વધુ સારી લાગે છે," તેણે કહ્યું.

બધા હસી પડ્યા. સદાકો પણ. "પછી જ્યારે હું સ્વસ્થ થઈશ ત્યારે હું તેને દરરોજ ક્લાસમાં પહેરીશ," તેણીએ મજાકમાં કહ્યું.

મિત્સુ અને આઈજી આ વિચાર પર હસ્યા.

થોડા સમય માટે તો એવું જ થયું જેવું તેઓ ઘરે વિતાવતા હતા. તેઓ શબ્દોની રમત રમ્યા અને સદાકોના મનપસંદ ગીતો ગાયા. આ દરમિયાન, તે ખુરશી પર ચુસ્તપણે બેઠી રહી, તેનાથી થતી પીડાને ન બતાવવાનો પ્રયાસ કરતી. પણ તે દુઃખાવો સહન કરવો યોગ્ય હતો. જ્યારે તેના માતાપિતા ગયા, ત્યારે તેઓ લગભગ ખુશ દેખાતા હતા.

સૂતા પહેલા, સદાકો ફક્ત એક કાગળની ક્રેન ફોલ્ડ કરવામાં સફળ રહી.

છસો ચુમાંલીસ...

તે તેણીએ બનાવેલી છેલ્લી હતી.

9.
પવન સાથે દોડવું

જેમ જેમ સદાકો નબળી પડતી ગઈ, તેમ તેમ તેણી મૃત્યુ વિશે વધુ વિચારવા લાગી. શું તે સ્વર્ગીય પર્વત પર જીવશે? મૃત્યુ પામતી વખતે દુખાવો થાય? કે પછી ઊંઘી જવા જેવું હતું?

"કાશ હું તેને ભૂલી શકું," સદાકોએ વિચાર્યું. પણ તે વરસાદને પડતો રોકવાનો પ્રયાસ કરવા જેવું હતું. જેવું તેણીએ બીજી કોઈ વસ્તુ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કર્યું, મૃત્યુ તેના મગજમાં પાછું ધસી આવ્યું.

ઓક્ટોબરના મધ્યમાં, સદાકોએ દિવસો અને રાતનો ખ્યાલ ગુમાવ્યો. એકવાર, જ્યારે તે જાગી ત્યારે તેણે તેની માતાને રડતી જોઈ.

"રડશો નહીં," તેણીએ વિનંતી કરી. "કૃપા કરીને રડશો નહીં." સદાકો વધુ કહેવા માંગતી હતી, પણ તેનું મોં અને જીભ હલતી ન હતી. તેના ગાલ પરથી આંસુ ટપક્યા. તેણીએ તેની માતાને ખૂબ દુઃખ આપ્યું હતું. અને સદાકો હવે ફક્ત કાગળની ક્રેન બનાવી શકે છે અને ચમત્કારની આશા રાખી શકે છે.

તેણી કાગળના ટુકડા સાથે ગડબડ કરી રહી હતી. તેની આંગળીઓ એટલી અણઘડ હતી કે તે તેને ફોલ્ડ કરી શકતી નહોતી.

હું તો સારસ પણ નથી બનાવી શકાતી, તેણીએ પોતાની જાતને કહ્યું. હું ખરેખર કાચબામાં ફેરવાઈ ગઈ છું! ઝડપથી, ઝડપથી, સદાકોએ અંધારામાં ધસી જાય તે પહેલાં કાગળની ગળી વાળવાનો પ્રયાસ કર્યો.

થોડી મિનિટો કે કલાકો પછી ડૉ. નુમાતા અંદર આવ્યા અને સદાકોના કપાળ પર હાથ મૂક્યો. તેમણે હળવેથી કાગળ તેના હાથમાંથી લઈ લીધો. તેણે ભાગ્યે જ તેમને કહેતા સાંભળ્યા, "આરામ કરવાનો સમય છે. તમે કાલે વધુ પક્ષીઓ બનાવી શકો છો."

સદાકોએ હળવી હકારમાં કહ્યું. કાલ... કાલ તો બહુ દૂર લાગી રહી હતી.

આગલી વખતે જ્યારે તે જાગી, ત્યારે પરિવાર ત્યાં હતો. સદાકોએ સ્મિત કર્યું. તે તે ગરમ, પ્રેમાળ વર્તુળનો ભાગ હતી જ્યાં તે હંમેશા રહેશે. કંઈપણ તેને ક્યારેય બદલી શકશે નહીં.

તેની આંખો પાછળ પહેલેથી જ પ્રકાશ નાચી રહ્યો હતો. સદાકોએ સોનેરી સારસને સ્પર્શ કરવા માટે એક પાતળો, ધ્રૂજતો હાથ સરકાવ્યો. જીવન તેના પરથી સરકી રહ્યું હતું, પરંતુ સારસ સદાકોને અંદરથી વધુ મજબૂત અનુભવ કરાવતી હતી.

તેણીએ છત પરથી લટકતા તેના ટોળા તરફ જોયું. તેણીએ જોયું તેમ, પાનખરની હળવી પવનની લહેરથી પક્ષીઓ ખડખડાટ કરવા અને ડોલવા લાગ્યા. તેઓ જીવંત હોય અને ખુલ્લી બારીમાંથી ઉડતા હોય તેવું લાગતું હતું. તેઓ કેટલા સુંદર અને મુક્ત હતા! સદાકોએ નિસાસો નાખ્યો અને આંખો બંધ કરી.

તે ક્યારેય જાગી નહીં.

ઉપસંહાર

સદાકો સાસાકીનું 25 ઓક્ટોબર, 1955ના રોજ અવસાન થયું.

તેના સહાધ્યાયીઓ ત્રણસો છપ્પન ક્રેન ફોલ્ડ કરતા હતા જેથી એક હજારને સદાકો સાથે દફનાવવામાં આવ્યા. એક રીતે તેણીની ઇચ્છા પૂરી થઈ. તે લાંબા સમય સુધી લોકોના હૃદયમાં જીવંત રહેશે.

અંતિમ સંસ્કાર પછી, વાંસ વર્ગે સદાકોના પત્રો એકત્રિત કર્યા અને તેમને એક પુસ્તકમાં પ્રકાશિત કર્યા. તેઓએ તેનું નામ "કોકેશી" રાખ્યું , જે તેમણે સદાકોને હોસ્પિટલમાં હતી ત્યારે આપેલી ઢીંગલીના નામ પરથી રાખવામાં આવ્યું હતું. આ પુસ્તક જાપાનમાં મોકલવામાં આવ્યું અને ટૂંક સમયમાં જ બધાને સદાકો અને તેના હજારો કાગળના ક્રેન વિશે ખબર પડી.

સદાકોના મિત્રોએ તેના અને અણુ બોમ્બથી માર્યા ગયેલા તમામ બાળકોના સન્માનમાં એક સ્મારક બનાવવાનું સ્વપ્ન જોવાનું શરૂ કર્યું. દેશભરના યુવાનોએ આ પ્રોજેક્ટ માટે પૈસા એકઠા કરવામાં મદદ કરી. અંતે, તેમનું સ્વપ્ન સાકાર થયું. 1958 માં હિરોશિમા પીસ પાર્કમાં પ્રતિમાનું અનાવરણ કરવામાં આવ્યું. ત્યાં સદાકો છે, જે સ્વર્ગના ગ્રેનાઈટ પર્વતની ટોચ પર ઉભી છે. તેણીએ વિસ્તરેલા હાથમાં સોનેરી ક્રેન પકડી છે.

તેમના માનમાં ફોલ્ડેડ ક્રેન ક્લબનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. સભ્યો હજુ પણ 6 ઓગસ્ટ - શાંતિ દિવસ - ના રોજ સદાકોની પ્રતિમા નીચે હજારો કાગળની ક્રેન મૂકે છે. તેઓ એક ઇચ્છા પણ કરે છે - તેમની ઇચ્છા પ્રતિમાના પાયા પર કોતરેલી છે:

આ અમારો પોકાર છે,

આ અમારી પ્રાર્થના છે;

વિશ્વમાં શાંતિ.

હિરોશિમામાં જન્મેલી સદાકો જીવંત અને એથ્લેટિક છે - તેની શાળાની દોડવાની ટીમની સ્ટાર. અને પછી ચક્કર આવવા લાગે છે. ટૂંક સમયમાં જ લ્યુકેમિયાથી ગંભીર રીતે બીમાર, જે તેના શહેર પર જ્યારે તે માત્ર બાળક હતી ત્યારે પડેલા અણુ બોમ્બની અસર હતી, સદાકો તેની દોડ વખતે તેની બીમારીનો સામનો કરે છે - અદમ્ય ભાવના સાથે. એક જાપાની દંતકથાને યાદ કરીને, સદાકો કાગળની ક્રેન ફોલ્ડ કરવાનું કામ શરૂ કરે છે. કારણ કે દંતકથામાં કહેવામાં આવ્યું છે કે જો કોઈ બીમાર વ્યક્તિ એક હજાર ક્રેન ફોલ્ડ કરે છે, તો દેવતાઓ તેની ઇચ્છા પૂર્ણ કરશે અને તેને ફરીથી સ્વસ્થ બનાવશે.

એક સત્ય ઘટના પર આધારિત, સદાકો અને થાઉઝન્ડ પેપર ક્રેન્સ જાપાનમાં એક યુવતીને નાયિકા બનાવનાર હિંમતની ઉજવણી કરે છે.